

היסטוריה דתי

לבתי ספר דתיים

הוראות

א. משך הבחינה : שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה פרק אחד. עליכם לענות על שתי שאלות.

(2 x 50) – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין.

ד. הוראות מיוחדות : אין.

שימו לב : תלמידים שאושר להם מבחן מותאם יענו על שאלה אחת מבין שלוש השאלות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד, יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

העלייה הגדולה בשנות החמישים ותהליכי קליטת העולים בארץ-ישראל

ענו על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה 50 נקודות)

1. עולי אירופה ותודעת השואה / חנה יבלונקה

- א. חנה יבלונקה מחלקת במאמרה את תהליך קליטתם של עולי אירופה על פי שלוש תקופות. **ציינו** את טווח השנים של שלוש התקופות. **הציגו** מאפיין אחד של העולים בכל תקופה (סך הכל שלושה מאפיינים). במאמר נכתב כי: "גיוסם של ניצולי השואה למלחמת העצמאות הוא מהנושאים הטעונים ביותר בחברה הישראלית". **הציגו** את המיתוס בנושא זה. **הסבירו** כיצד חנה יבלונקה מפריכה את המיתוס. **הציגו** השפעה נוספת של מלחמת העצמאות על רבבות העולים.
- ב. **הסבירו** כיצד התגבשה תודעת השואה בארץ ישראל בשנים 1945-1947. **הציגו** שלושה מן החוקים שחוקקה מדינת ישראל בנוגע לשואה בשנים 1950-1959. **בחרו** את אחד החוקים שהצגתם **וציינו** אותו. **הסבירו** את המשמעות הלאומית של החוק שציננתם.

2. העליה הגדולה / אניטה שפירא

- א. אניטה שפירא כתבה במאמרה: "הכלל שהישראלים אוהבים את העלייה, אך לא את העולים, היה נכון במיוחד בתקופת העלייה ההמונית". **על פי המאמר, הסבירו שתי** סיבות להתנגדות של התושבים הוותיקים לקבל את העולים. **בססו** את תשובתכם על שתי דוגמאות המחזקות את ה"כלל" ששפירא ציינה במאמרה. **הסבירו** מדוע אפשר לכנות את בתי הספר, הצבא והפוליטיקה סוכני חיברות.
- ב. העולים החדשים שוכנו במושבי עולים ובעיירות הפיתוח. **הסבירו** את ההבדל בין ההליכה להתיישבות חקלאית בתקופת הישוב לבין ההליכה להתיישבות חקלאית של עולי שנות החמישים. אניטה שפירא מתארת את הקשיים במושבי העולים וקובעת כי "המושבים החדשים נחשבו סיפור הצלחה ממדרגה ראשונה". **הציגו שני** קשיים של מושבי העולים. **הציגו שתי** עובדות המלמדות על הצלחתם של מושבי העולים החדשים. **הסבירו** את הביטוי "חלוצים בעל כורחם" ביחס לעולים אנשי המושבים ועיירות הפיתוח.

3. "התכנית לקליטה ישירה" של העלייה ההמונית בשנות החמישים ותוצאותיה" / דבורה הכהן

- א. **הציגו** את ההנחה הרווחת לגבי הגורם להיווצרותה של תופעת "ישראל השנייה".
הסבירו את השאלה שמעלה דבורה הכהן ביחס להנחה זו.
הציגו את מסקנתה של דבורה הכהן ביחס לשאלה זו. בתשובתכם **התבססו** על שתי דוגמאות.
- ב. **הציגו** את "התכנית לקליטה ישירה" של לוי אשכול. **הסבירו** מדוע היה צורך בתכנית זו.
ציינו שני גורמים שהתנגדו לתכנית לקליטה ישירה.
הסבירו כיצד נימק כל אחד מן הגורמים שהצגת את התנגדותו לתכנית.
הציגו **והסבירו** בעיה מעשית אחת שהתעוררה בעקבות העלייה ההמונית והקשתה את הביצוע של תוכנית קליטת העלייה.

בהצלחה!